

Programmabegroting Purmerend 2025-2028

Programma 9

Economie

Visie

Purmerend staat voor grote transitieopgaven waar we de aankomende periode flink in moeten investeren. Alle sectoren hebben op een of andere manier te maken met deze opgaven. Het gaat dan onder meer om digitalisering, circulaire economie, energietransitie en klimaatadaptie. We hebben als gemeente met onze ondernemers in de maakindustrie, agrarische sector, IT-cluster, retail en horeca, de uitgangspositie in de economische visie vastgelegd en samen bepaald dat we deze transities actief willen (blijven) uitvoeren. We willen daarin zo veel mogelijk voorop lopen. Ondernemen in een economie en samenleving die snel verandert, vraagt om regionale samenwerking, creativiteit, samenwerking tussen publieke en private partijen en bovenal een 'ondernemende' overheid die signaleert, faciliteert en stimuleert. Per onderdeel bepalen we welke rol we kunnen en willen spelen.

De wereldeconomie blijft een wezenlijke impact hebben op de landelijke economie, en daarmee ook op de regionale en stedelijke economie. De schaarste aan grondstoffen en de hogere grondstof- en brandstofprijzen werken door. De inflatie neemt weliswaar af, maar blijft aan de hoge kant. Ook

de rente op de geld- en kapitaalmarkten blijft oplopen. We kunnen als lokale overheid niet alles oplossen, maar er wel voor zorgen dat we samen met onze ondernemers blijven optrekken en hen steunen in het aanpakken van de problemen die we hiervoor hebben omschreven. Daarnaast helpen we hen bij de uitvoering van de Europese en nationale wet- en regelgeving, met name op het gebied van stikstof, natuur en klimaat.

Het investeren in de lokale en regionale economie is juist nu van groot belang. Hiermee behouden, en waar mogelijk vergroten, we de werkgelegenheid voor onze eigen inwoners en creëren we ook draagvlak voor de commerciële en niet-commerciële voorzieningen in Purmerend. Bovendien zullen publieke investeringen als een multiplier werken voor investeringen vanuit het bedrijfsleven, wat een stimulans geeft aan de gewenste economische ontwikkelingen.

Bijna iedere sector heeft te maken met krapte op de arbeidsmarkt. Een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt blijft speerpunt van ons beleid. We streven ernaar om jong talent hier op te leiden en kennis lokaal te behouden en in te zetten. Dit is en blijft nodig voor een gezonde en toekomstbestendige lokale arbeidsmarkt.

Doelen en activiteiten

Onze economische visie is de stip op de horizon. We streven ernaar om alle doelstellingen uit deze visie in 2040 te hebben behaald. Dit doen we in stappen, zoals aangegeven in de uitvoeringsagenda 2023-2024. Deze agenda is samengesteld met 4 pijlers:

1. Innovatieve voedselkamer & werelderfgoed de Beemster.
2. Stimulering arbeidsmarkt, (tech) onderwijs en campusontwikkeling.
3. Centrumontwikkeling en voorzieningen in de stad (waaronder Programma Binnenstad).
4. Circulaire economie en bedrijventerreinen.

Eind 2024 stellen we een uitvoeringsagenda voor de jaren 2025 en 2026 op.

De visie op recreatie en toerisme wordt eind 2024 vastgesteld. Deze visie omvat 4 sleutelthema's: overnachten, agrotourisme, water en cultuur. Daarnaast zijn 8 sleutellocaties bepaald:

1. Purmerbos
2. Kom A7
3. Binnenstad Purmerend
4. Middenbeemster (ontwikkeling bezoekerscentrum)
5. Vurige Staart
6. De Koog
7. Westbeemster (grens tussen gemeenten Purmerend en Alkmaar)
8. Fiets- en wandeloversteek tussen Purmerend en de Beemster (over het Noord-Hollands Kanaal)

Deze thema's en locaties worden verder uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma. In de komende tijd wordt dit uitvoeringsprogramma geconcretiseerd en uitgevoerd.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Innovatieve voedselkamer & Werelderfgoed de Beemster

De agrarische sector staat de komende jaren voor forse uitdagingen, zoals verduurzaming, biodiversiteit en het verminderen van stikstofdepositie. Daarnaast moeten ondernemers alle zeilen bijzetten om hun bedrijven draaiende te houden. Het is daarom van belang dat we hen zo veel mogelijk ondersteunen bij het aanpakken van deze uitdagingen. Daarom willen we vooral inzetten op:

- Het verbeteren van het toekomstperspectief voor agrarische ondernemers in de Beemster.
- Het versterken van het Beemster merk en Droogmakerij de Beemster.
- Het bevorderen van de toeristische aantrekkelijkheid van onze gemeente in samenwerking met de regio.

In dit kader pakken we in 2025 de volgende acties op of zetten we voort:

- Deelname aan het landelijke project kringlooplandbouw.
- Het inzetten van een duurzaamheidscoach voor agrarische ondernemers.
- Het opstellen van een toekomstvisie voor agrarische ondernemers.
- Promotie van streekproducten, onder andere door een bijdrage aan Laag Hollands Makersmarkt, het vermarkten van het kookboek met Beemsterproducten en het (door)ontwikkelen van streekproductenroutes.
- Deelname aan het project 1001 hectare van de Land- en Tuinbouworganisatie (LTO) en Stichting Urgenda.
- Het stimuleren van de korte voedselketen, onder andere door deelname aan de netwerkorganisatie Voedsel Verbind(t) en het MRA-project Groene Stelling.
- Het verder oppakken van acties die voortkomen uit het rapport 'Wat betekent het om werelderfgoed te zijn', onder meer door het opstellen van een werkplan.
- Het versterken en verbeteren van de promotie en marketing van Purmerend als deel van de regio Waterland. Dit doen we onder meer door: de toeristische organisatiestructuur in de regio te versterken, het identiteitsboek te gebruiken als onderlegger voor de samenwerking met regionale en landelijke organisaties, zoals Amsterdam Marketing, NBTC, ANWB en NS en het uitbreiden van de digitale mogelijkheden.
- Het verkrijgen en behouden van voldoende data over en inzicht in de bezoekers door deelname aan landelijke of provinciale scans of onderzoeken.

Stimulering arbeidsmarkt, (tech) onderwijs en campusontwikkeling

Binnen deze pijler staat het verminderen van de kloof tussen onderwijs en de arbeidsmarkt voorop, net als het behoud en het stimuleren van jong talent in de gemeente en de regio. Digitalisering is de leidraad voor de activiteiten die we in dit verband uitvoeren. Gelet op onze ambities voor de campusontwikkeling op De Koog, is het belangrijk ons te richten op op esports, gaming en (creative) tech. We ontwikkelen Purmerend door samen met alle betrokken partijen de digitale transitie te realiseren. Ook blijven overige sectoren ondersteunen bij de instroom van voldoende en goed opgeleid personeel, en werken we mee aan de oprichting van een regionaal werkcentrum in de arbeidsmarktregio Zaanstreek-Waterland, als uitwerking van landelijke maatregelen.

In dit kader pakken we in 2025 de volgende acties op of zetten we voort:

- Ondernemers ondersteunen en begeleiden bij het starten van een bedrijf via het startersloket.

- Deelname aan de Amsterdam Economic Board en de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij InWest.
- Ontwikkeling van de E|SPORTS TECH CAMPUS.
- Acties uitvoeren uit het onderzoek naar PurmerValley, zoals de doorontwikkeling van cross-overs tussen IT en overige sectoren, het realiseren van doorlopende leerlijnen, het integreren van IT in overige opleidingen en het faciliteren van bedrijven bij digitalisering.
- Acties uitvoeren uit sectortafels; tafels waarin onderwijs, bedrijfsleven en overheid per sector zijn vertegenwoordigd.
- Het organiseren van het evenement Waterland Werkt, waar scholieren, studenten, leerlingen en hun ouders kennis kunnen maken met opleidingen en beroepen.
- Innovatie in het bedrijfsleven stimuleren met hulp van de Amsterdam Economic Board en de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij InWest.

De E|SPORTS TECH CAMPUS helpt ons met innovatieve oplossingen voor maatschappelijke en economische vraagstukken, maar ook bij het aantrekken van nieuwe talenten, ondernemingen en studenten. Het wordt een broedplaats met een duurzaam ecosysteem waar innovatie, kennis, bedrijvigheid, creativiteit en talentontwikkeling hand in hand gaan en continu worden gestimuleerd. De campus zal de aantrekkelijkheid van wonen, werken en leven in Purmerend versterken. We werken de komende periode aan het versterken van een innovatie-ecosysteem door:

- Samen met de stakeholders het actieplan governance en organisatiestructuur voor de campus uit te werken.
- Een campusorganisatie op te starten.
- Placemaking en daarmee het zichtbaar maken van de campus in het gebied.
- Het uitvoeren van de ontwikkelstrategie.
- De innovatieagenda uit te werken en uit te voeren en field en living labs te bevorderen.
- Het bevorderen van de samenwerking en het aanjagen van programma's op het gebied van sport, onderwijs en bedrijvigheid.

Centrumontwikkeling, voorzieningen in de stad

Purmerend groeit de komende jaren verder door. Dat heeft consequenties voor de huidige en toekomstige voorzieningen in de (binnen)stad. Het gaat daarbij om commerciële en niet-commerciële voorzieningen. We moeten aandacht blijven houden voor voldoende aanbod in Purmerend, zodat inwoners en bezoekers niet alleen een beroep kunnen doen op de noodzakelijke voorzieningen maar ook op een aantrekkelijke manier in onze gemeente kunnen winkelen, verblijven en recreëren. Pijler 3 van de economische visie omschrijft in dit kader 4 doelstellingen:

1. Het behoud en versterken van bestaande voorzieningen en het realiseren van nieuwe voorzieningen die aansluiten bij de behoeften van inwoners en bezoekers van Purmerend.
2. Het versterken van de samenwerking met en tussen ondernemers, pandeigenaren in de binnenstad en de overige winkelgebieden, onder andere door het ontwikkelen en faciliteren van nieuwe bedrijveninvesteringszones;
3. Het verbeteren van de communicatie met en tussen ondernemers, en tussen ondernemers en overige betrokkenen waaronder de gemeente.
4. Het toekomstbestendig maken van de binnenstad Purmerend.

Een beleidskader voor de dagelijkse voorzieningenstructuur wordt, samen met een beleidskader voor maatschappelijke voorzieningen, de woon(zorg)visie en het integraal huisvestingsplan

onderwijshuisvesting, gebruikt als basis voor de realisatie van dergelijke voorzieningen in toekomstige woningbouwplannen.

De voor 2025-2027 beschikbaar gestelde middelen voor het uitvoeringsprogramma binnenstad worden onder meer worden aangewend voor:

- 'Het verhaal van de Binnenstad'.
- Onderzoek naar de opwaardering van de stadsboulevards en het plan van het Singelpark.
- Het stimuleren van sport en spelen, inrichting sfeergebieden waaronder aankleding van de openbare ruimte en vergroening en herintroductie van de stadspoorten.
- Herontwikkeling van de Schapenmarkt.
- De ontwikkeling van wijkwinkelcentra als hart van de wijk.

Circulaire economie en bedrijventerreinen

Het bedrijfsleven in de gemeente moet in de komende jaren verder verduurzamen. Dat is goed voor de bedrijven zelf, maar ook voor Purmerend als geheel (vermindering van CO₂ emissie). Daarnaast kunnen bedrijven bijdragen aan het bevorderen van innovatie waardoor de verduurzaming sneller en makkelijker kan plaatsvinden. In het kader van pijler 4 van de economische visie zijn de volgende doelstellingen geformuleerd:

- Het verduurzamen van bedrijven op bedrijventerreinen, in winkelgebieden en in het agrarisch gebied (zie ook pijlers 1 en 3).
- Het verbeteren van de stroomvoorziening om de hiervoor genoemde doelstelling haalbaar en realiseerbaar te maken.
- Het initiëren en faciliteren van alternatieve vormen van duurzame(re) en collectieve energievoorziening op bedrijventerreinen, onder meer door onderlinge samenwerking op deze terreinen.
- Het stimuleren van de circulaire economie, zowel lokaal als regionaal.
- Het ontwikkelen en toepassen van specifieke klimaatadaptieve en energiebesparende maatregelen voor bedrijfspanden.
- De samenwerking van bedrijven op bedrijventerreinen te bevorderen, onder meer door stimulering van parkmanagement en de mogelijke oprichting van BIZ.
- Het faciliteren van de houtbouwalliantie en het realiseren van de leerlijnen op het gebied van houtbouw in overleg met de bouwers en opleidingen in onze regio.

Hiervoor pakken we in 2025 de volgende acties op of zetten ze voort:

- Het inschakelen van een duurzaamheidscoach.
- Het organiseren van kennis- en werksessies over duurzaamheid of circulaire economie.
- Onderzoek uitvoeren naar de transportbeperkingen voor stroom.
- Onderzoek uitvoeren naar alternatieve vormen van stroomleverantie, onder meer biovergisting in de Beemster (zie ook pijler 1).
- Circulaire inkoop en aanbestedingen (voorbeeldfunctie gemeente).
- Het toepassen van een grondstoffenscan op bedrijventerreinen.
- Projecten uitvoeren op het gebied van circulaire economie die door de MRA zijn ontwikkeld.
- Het faciliteren van de houtbouwalliantie.
- Het realiseren van een doorlopende leerlijn op het gebied van houtbouw.
- Parkmanagement toepassen in de Baanstee-Noord.

- Het eventueel beschikbaar stellen van gronden op Baansteede-Noord voor collectieve(re) vormen van energievoorziening, onder meer geothermie.
- Onderzoek naar het ontwikkelen van een mogelijke BIZ op bestaande bedrijventerreinen.

Belangrijk om te weten

Het uitvoeren van de acties uit uitvoeringsagenda van de economische visie is niet alleen een verantwoordelijkheid van de gemeente. Ook het bedrijfsleven, onderwijs en de regio moeten hieraan aan meewerken. Het betrekken van deze partijen, evenals de provincie, het Rijk en de Europese Unie, vraagt inzet op alle niveaus. Deze inzet kent vele gradaties: van overleg voeren tot subsidies aanvragen en deelnemen aan specifieke consortia. We onderzoeken hoe we het accountmanagement vanuit Economie kunnen versterken.

Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting 2024 (Bijgesteld)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
BVog1 Economie	Lasten	2.633	2.407	3.969	3.306	2.683	2.127	2.163
BVog1 Economie	Baten	-898	-864	-881	-898	-904	-909	-914
		1.734	1.543	3.087	2.408	1.780	1.218	1.248

In dit programma hebben we voor de begroting 2025 € 663.000 lagere lasten en € 17.000 hogere baten ten opzichte van de bijgestelde begroting 2024. Hieronder wordt dit verder toegelicht.

Ontwikkeling exploitatie 2024-2025

BVog1 Economie	Lasten	Baten
Uitvoeringsagenda economische visie		
Voor de Uitvoeringsagenda economische visie 2023-2024 heeft het college, middels raadsbrief 1572601, in de Programmabegroting 2023 incidenteel geld aangevraagd voor jaarschijf 2023. In de Programmabegroting 2024 is er door de raad voor 2024-2025 budget beschikbaar gesteld voor deze uitvoeringsagenda. In 2025 is er minder budget beschikbaar dan in 2024 voor het programma, dit zijn lagere lasten.	-316	
Programma Binnenstad		
In december 2022 heeft de gemeenteraad de visie Programma Binnenstad en het Uitvoeringsprogramma Binnenstad vastgesteld (raadsbesluit 1576060). Om een vervolg te geven aan het programma ná 2023 heeft de raad in de Programmabegroting 2024 budget beschikbaar gesteld voor: 1) Het programma, programmateam en de communicatie. 2) 'Het verhaal van de Binnenstad'. 3) Onderzoek naar de opwaardering van de stadsboulevards en naar het plan voor het Singelpark. 4) Uitvoeringsmiddelen voor stimulering van sport en spelen, inrichting sfeergebieden en herintroductie stadspoorten. In 2025 is er minder budget beschikbaar dan in 2024 voor het programma. Dit zijn lagere lasten.	-515	
Diverse		
Afwijkingen lager dan € 100.000	168	-17
Totaal	-663	-17

Reserves

Reserve regionaal samenwerkingsverband Zaanstreek-Waterland

In 2025 is geen toevoeging of onttrekking aan de reserve begroot.

Voorzieningen

Dit programma heeft geen voorzieningen.

Investeringen

Dit programma heeft geen investeringen.

Programma 10

Bestuur en concern

Visie

Het ondersteunen van de lokale democratie, de veiligheidsregio en het bestuur staan in dit programma centraal. Purmerend is een dynamische gemeente die hard groeit richting 100.000 inwoners.

Daarnaast komt er nieuwe wetgeving en worden er taken gedecentraliseerd. Wij blijven uitgaan van de behoefte van de inwoners van de stad en dorpen. Bestuur en organisatie delen de overtuiging dat de persoonlijke benadering, maatwerk, en flexibiliteit meerwaarde geeft voor buiten. Dat betekent van het concern dat we op deze manier ook ons werk uitvoeren. De kosten van de raad, griffie, college, regionale samenwerking en zaken als bezwaarschriftenprocedures, verkiezingen en het Waterlands Archief staan hier geraamd.

Doelen en activiteiten

Organisatie

De samenleving ontwikkelt zich snel. We hebben te maken met een veranderende opdracht als gemeente. Het Rijk heeft steeds meer taken en verantwoordelijkheden overgeheveld naar gemeenten. Dit heeft gevolgen voor onze organisatie. De gemeentelijke organisatie groeit mee met de stad, om aan de gestelde ambities te kunnen voldoen en de extra taken vanuit het Rijk op te pakken.

Een gemeente die werkt voor haar inwoners en ondernemers, betekent ook goede en professionele advisering en ondersteuning voor het bestuur, ambtelijke organisatie en regionale samenwerkingsverbanden. Nieuwe wetgeving die op ons afkomt dient goed en integraal in de organisatie te worden opgenomen.

Financieel

Om inwoners betrouwbaar te kunnen bedienen is langdurige stabiliteit in de gemeentefinanciën noodzakelijk. Om maatschappelijke opgaven met de juiste democratische afweging op te kunnen